

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona o financovaní škôl a školských zariadení	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy ☒ Materiál legislatívnej povahy ☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
<i>V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	jún 2025
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	august 2025

2. Definovanie problému
<i>Predložený návrh zákona má zabezpečiť komplexnú právnu úpravu financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v jednom právnom predpise a zlepšiť prehľadnosť a zrozumiteľnosť zákona. Zároveň má zákon nadväzovať na paralelne pripravovaný nový zákon o školskej správe, novelu zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní, novelu zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a zapracovať zmeny z nich vyplývajúce do oblasti financovania škôl a školských zariadení. Návrh zákona obsahuje aj niektoré vecné zmeny, ktoré sa týkajú optimalizácie financovania škôl a školských zariadení a požiadaviek na úpravu financovania škôl a školských zariadení vyplývajúcich z aplikačnej praxe.</i>

3. Ciele a výsledný stav
<i>Aktuálne účinný zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení bol viackrát novelizovaný, a preto sa jeho aplikácia dotknutými subjektmi stáva v praxi komplikovanou. Zároveň komplikácie v aplikačnej praxi spôsobuje aj skutočnosť, že financovanie škôl a školských zariadení je, v závislosti na zdrojoch financovania, definované v dvoch právnych predpisoch. Financovanie zo štátneho rozpočtu je upravené v zákone č. 597/2003 Z. z. a financovanie z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy je upravené v zákone č. 596/2003 Z. z.</i>

Cieľom návrhu zákona je

- a) komplexná právna úprava financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v jednom právnom predpise,
- b) zlepšenie prehľadnosti a zrozumiteľnosti zákona,
- c) zohľadnenie zmien vyplývajúcich z paralelne pripravovaného nového zákona o školskej správe v oblasti financovania škôl a školských zariadení,
- d) úprava hospodárenia a podnikania škôl a školských zariadení, ktorá doposiaľ v zákone absentovala, resp. bola čiastočne upravená v aktuálne platnom zákone č. 596/2003 Z. z.,
- e) zohľadnenie zmien vyplývajúcich z navrhovanej novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v oblasti financovania škôl a školských zariadení,
- f) zohľadnenie zmien vyplývajúcich z navrhovanej novely zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v oblasti financovania škôl,
- g) zrovnoprávnenie postavenia verejných a neverejných škôl vrátane zníženia sociálnej diskriminácie a zníženia miery selekcie pri prijímaní detí a žiakov do materských a základných škôl,
- h) zohľadnenie požiadaviek na optimalizáciu financovania škôl a školských zariadení v nadväznosti na záverečnú správu z Revízie výdavkov pre základné a stredné školy,
- i) zohľadnenie požiadaviek na úpravu financovania škôl a školských zariadení vyplývajúcich z aplikačnej praxe; v tom aj financovania materských škôl vyplývajúcich zo zmeny ich financovania zo štátneho rozpočtu od 1. januára 2025.

Vo vzťahu k zmenám, vyplývajúcim z navrhovaného zákona o školskej správe, ide predovšetkým o zohľadnenie zmien súvisiacich so zavedením nového inštitútu pre cirkevné a súkromné materské a základné školy, ktorým je verejný poskytovateľ výchovy a vzdelávania, zavedením inštitútu dohody o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní, ako aj s navrhovanou úpravou verejných školských obvodov. Zavedenie týchto inštitútov, ako aj nadväzujúcich ustanovení v súvislosti s nimi, má za cieľ zrovnoprávniť postavenie verejných a neverejných škôl, vrátane zníženia sociálnej diskriminácie a zníženia miery selekcie pri prijímaní detí a žiakov do materských a základných škôl. Možnosť získať plné financovanie pre cirkevné a materské školy zostáva pri splnení stanovených pravidiel zachovaná.

Vzhľadom na možnosť viacerých alternatív v oblasti znižovania normatívneho príspevku vo vzťahu k cirkevným školám a súkromným školám, odložení účinnosť navrhovaných zmien, ako aj postupné uplatňovanie znižovania normatívneho príspevku, je ťažké odhadnúť vplyv týchto zmien na dostupnosť vzdelávania, prípadne dopad na zvýšenie školného. Ten bude závisieť od rozhodnutia jednotlivých zriaďovateľov cirkevných a súkromných škôl, aký režim financovania si zvolia aj s ohľadom na podmienky, v ktorých fungujú. Ustanovenie o znížení normatívneho príspevku totiž nezavádza plošné zníženie normatívneho príspevku všetkým cirkevným a súkromným školám, ale podmieňuje 100 % financovanie z verejných zdrojov plnením verejných funkcií základných a materských škôl, t. j. univerzálnym prístupom k vzdelávaniu pre všetky deti zo spádovej oblasti a nepodmieňovaním výchovy a vzdelávanie protiplnením, v tom aj školným.

Cieľom návrhu zákona nie je diskriminácia cirkevných a súkromných škôl a ich zriaďovateľov, ani spochybňovanie plnenia verejnoprávnej funkcie aj cirkevnými a súkromnými školami alebo spochybňovanie skutočnosti, že v niektorých lokalitách môžu cirkevné a súkromné školy znižovať tlak na systém verejného školstva a zvyšovať tak dostupnosť a rozmanitosť

vzdelávania pre široké spektrum žiakov. Cieľom je spravodlivejšie a transparentnejšie financovanie všetkých škôl v závislosti od rozsahu plnenia verejného záujmu.

Úpravy súvisiace so zavedením vyššie uvedených inštitútov sa nebudú vzťahovať napr. na školy a triedy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením a nadaním, ako ani na školy a triedy, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa medzinárodného programu. Zároveň sa nebudú vzťahovať ani na stredné školy.

Príslušnými ustanoveniami sa navrhuje viacero možností krátenia normatívu neverejným poskytovateľom vzdelávania. Navrhované možnosti krátenia reflektujú rôznorodé podmienky poskytovania vzdelávania cirkevných a súkromných škôl s cieľom zrovnoprávniť postavenie verejných a neverejných škôl, zvýšiť dostupnosť kvalitného vzdelávania a znížiť selekciu pri prijímaní detí a žiakov.

Zároveň nie je vylúčené, že v budúcnosti bude možné pristúpiť aj k iným opatreniam v oblasti financovania škôl a školských zariadení. Iné formy motivácie plnenia verejnoprospešných cieľov však bude možné navrhovať až po prehodnotení existujúcich foriem podpory a s ohľadom na limity verejných výdavkov.

4. Dotknuté subjekty

Školy a školské zariadenia, obce, samosprávne kraje, regionálne úrady školskej správy, zriaďovatelia cirkevných a súkromných škôl a školských zariadení, zákonní zástupcovia detí a žiakov, deti a žiaci, zraniteľné skupiny obyvateľstva, skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.

5. Alternatívne riešenia

Alternatívnym riešením je nulový variant, t. j. neprijatie návrhu právneho predpisu. Tým by však v aplikačnej praxi pretrvávali komplikácie s uplatňovaním existujúcich právnych predpisov pri financovaní škôl a školských zariadení, pretrvávalo by prehlbovanie nerovného prístupu k vzdelávaniu, a rovnako by nebolo možné naplňať cieľ, ktorým je vyrovňovanie rozdielných podmienok v oblasti financovania vo vzťahu k právam a povinnostiam verejných a neverejných škôl. Zároveň by vznikli ďalšie komplikácie v nadväznosti na návrh nového zákona o školskej správe, keďže tieto návrhy zákonov sú vzájomne prepojené.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

Do nadobudnutia účinnosti nariadenia vlády vydaného podľa § 43 návrhu zákona, najneskôr však do 31. decembra 2026 zostáva v platnosti a účinnosti nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov.

Vykonávací predpis bude upravovať rozpis normatívnych príspevkov, osobitosti určovania normatívo, určovanie garantovaného minima a jeho použitia pri pridelení normatívneho príspevku zriaďovateľom a využitie vzdelávacích poukazov.

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ	
<i>Uved'te, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.</i>	
☐ Áno ☒ Nie	
<i>Ak áno, uved'te, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:</i>	
8. Preskúmanie účelnosti	
<i>V priebehu kalendárneho roka 2026 a následne v každom kalendárnom roku. Školy a školské zariadenia vypracujú správu o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorej deklarujú účel použitia finančných prostriedkov pridelených zo štátneho rozpočtu. Z uvedenej správy bude zrejmá efektivita vynakladania finančných prostriedkov vo vzťahu k výchove a vzdelávaniu.</i>	

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy Vplyvy na životné prostredie Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie

vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne

10. Poznámky

Navrhované zmeny nepredpokladajú vplyv na rozpočet verejnej správy, na rozpočty obcí a vyšších územných celkov, ani vplyv na limit verejných výdavkov, vzhľadom na to že, zmeny vyplývajúce z návrhu zákona budú zabezpečené v rámci schváleného rozpočtu a schváleného limitu verejných výdavkov regionálneho školstva kapitoly MŠVVaM SR na rok 2025 a nasledujúce roky.

Niektoré navrhované zmeny budú mať čiastočný dopad na verejné financie rozpočtované v kapitole MŠVVaM SR na regionálne školstvo, ale ich krytie predpokladáme z úspor iných navrhovaných zmien v zákone tak, aby sa zachoval celkový objem finančných prostriedkov rozpočtovaných na účely financovania škôl a školských zariadení v rozpočtovej kapitole.

Vzhľadom na to, že ministerstvo školstva aktuálne nemá informácie o tom, ako sa budú neštátne školy správať v súvislosti s úpravou verejných školských obvodov, ako sa budú správať zákonní zástupcovia pri výbere školy na plnenie predprimárneho vzdelávania a na plnenie povinnej školskej dochádzky pre svoje dieťa, nie je možné finančne vyčíslit' tieto dopady na štátny rozpočet.

Rovnako nie je možné finančne vyčíslit' ani dopady na štátny rozpočet vyplývajúce z navrhovaných úprav v oblasti normatívneho a nenormatívneho financovania, ktoré predstavujú nové požiadavky na štátny rozpočet, lebo taktiež závisia od skutočností uvedených pre pozitívny vplyv (viaceré z navrhovaných úprav s negatívnym vplyvom na štátny rozpočet sú naviazané na verejného poskytovateľa výchovy a vzdelávania), ale zároveň závisia aj od ďalších skutočností, ku ktorým nie sú aktuálne dostupné relevantné dáta.

Čo sa týka podnikateľského prostredia, navrhovaný zákon predpokladá možný negatívny vplyv v oblasti priamych finančných nákladov a administratívnych nákladov v prípade jednej regulácie, a to na zriaďovateľov súkromných materských a súkromných základných škôl. V prípade viacerých regulácií môže mať navrhovaný zákon pozitívny aj negatívny vplyv na zriaďovateľov súkromných škôl, a to aj v oblasti vplyvu na konkurencieschopnosť a produktivitu podnikateľského prostredia. Dôvody vplyvov sú uvedené v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie. Nakoľko zriaďovatelia súkromných škôl a školských zariadení patria aj do skupiny mikro, malých a stredných podnikov, je v doložke vybraných vplyvov identifikovaný aj pozitívny a negatívny vplyv na MSP.

Navrhovaná novela predpokladá aj pozitívne a negatívne sociálne vplyvy a pozitívne a negatívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Dôvody vplyvov sú uvedené v príslušných analýzach.

Navrhovaná novela nepredpokladá vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a na služby verejnej správy pre občana.

11. Kontakt na spracovateľa

Alexander Ludva, odbor legislatívy, +421259374374, alexander.ludva@minedu.sk
 Gabriela Petrušková, odbor financovania škôl a školských zariadení, +421259374487, gabriela.petruskova@minedu.sk

12. Zdroje

Návrh zákona o školskej správe.

Návrh novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh novely zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Záverečná správa z Revízie výdavkov pre základné a stredné školy.

Dáta Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Rezortný informačný systém MŠVVA SR

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č....

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: